

Bestuursrapportage 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting	3
2. Verantwoording programma's	5
2.1. Burger en bestuur	6
2.2. Veiligheid.....	7
2.3. Verkeer en vervoer.....	7
2.4. Economische zaken, landbouw en visserij, recreatie en toerisme	10
2.5. Onderwijshuisvesting en Educatie	11
2.6. Sport, kunst en cultuur.....	11
2.6.1. Sport.....	11
2.6.2. Kunst en Cultuur.....	11
2.7. Sociaal Domein.....	12
2.8. Milieu	12
2.9. Leefomgeving	13
2.10. Algemene middelen en ondersteuning.....	13
3. Bedrijfsvoering.....	14
4. Financiële ontwikkelingen	16
4.1. Financiële mutaties 2017 (voorgestelde begrotingswijzigingen).....	17
4.2. Toelichting financiële mutaties	18
4.3. Ontwikkeling begrotingssaldo en reserves	23
4.4. Investerings in 2017.....	25

1. Inleiding en samenvatting

Met deze bestuursrapportage 2017 informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van de begroting 2017.

In dit eerste hoofdstuk is een samenvattend totaal beeld gegeven van de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen en de financiën.

In de hoofdstukken 2 en 3 informeren wij u over de voortgang van de realisatie van de doelstellingen van de beleidsprogramma's en de realisatie van de doelstellingen op het terrein van de bedrijfsvoering.

Het vierde hoofdstuk bevat een overzicht van de begrotingsmutaties, een prognose van het begrotingssaldo en de reserves en de voortgang in de realisatie van de geplande investeringen in 2017.

Deze bestuursrapportage is gebaseerd op de realisatie tot 1 juli 2017.

Samenvatting voortgang realisatie doelstellingen beleidsprogramma's en de bedrijfsvoering

De voortgang in de realisatie van de doelstellingen wordt weergegeven middels kleuren, waarbij de volgende definiëring wordt gehanteerd:

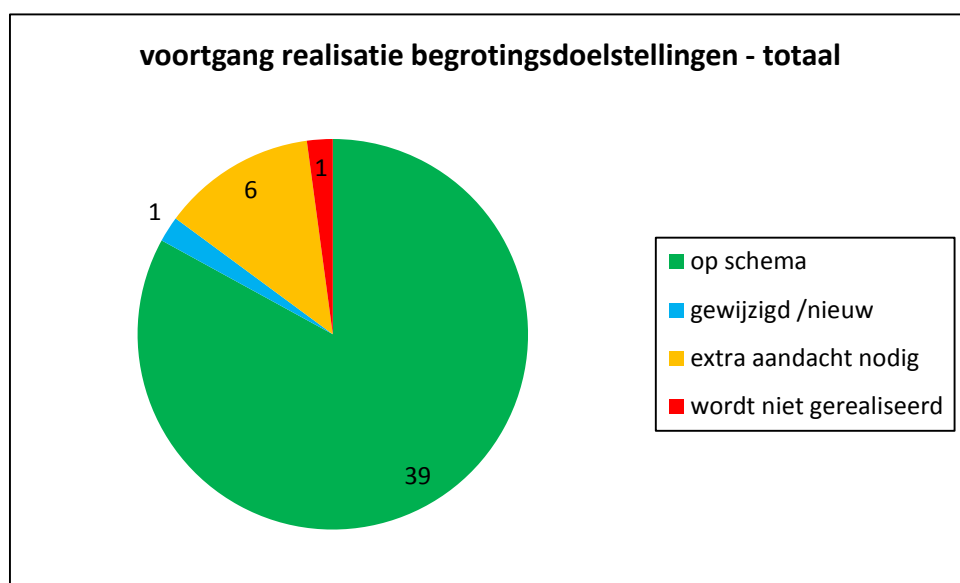
- groen - de realisatie van de doelstelling/maatregel ligt op schema
- oranje - het behalen van de doelstelling/maatregel behoeft extra aandacht
- blauw - de doelstelling/maatregel is nieuw of gewijzigd
- rood - de doelstelling/maatregel wordt niet volgens de planning gehaald

De rapportage over de voortgang is in de vorm van een uitzonderingenrapportage, wat betekent dat alleen de niet-groen gewaardeerde doelstellingen worden toegelicht.

Onderstaande diagram geeft inzicht in de voortgang van de beleidsinhoudelijke doelen van de programma's en bedrijfsvoering zoals die opgenomen zijn in de begroting 2017.

Van de maatregelen liggen 39 op schema (groen), 6 behoeven extra aandacht (oranje), 1 wordt niet gerealiseerd en 1 is gewijzigd dan wel nieuw opgevoerd.

In de hoofdstukken 2 en 3 wordt de voortgang van de 'niet-groene' doelstellingen nader toegelicht.

Samenvatting financiële ontwikkelingen

Ontwikkeling van het begrotingssaldo

De mutaties uit deze bestuursrapportage resulteren per saldo in een extra last van k€ -400. Hiervan wordt k€ 203 gedekt uit daarvoor bestemde reserves. Een bedrag van k€ 197 wordt ten laste van de algemene reserve genomen.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingssaldo weergegeven.
De begroting 2017 is vastgesteld met een resultaat van k€ -288. Nadien zijn er verschillende begrotingsmutaties door de raad vastgesteld met een begrotingstotaal van k€ -1.406.
De mutatie in de begrotingspositie als gevolg van de mei-circulaire bedraagt k€ 92.
De begrotingsmutaties die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen totaliseren tot k€ -400, waardoor het actuele begrotingssaldo uitkomt op een tekort van k€ -2.002.

Ontwikkeling begrotings saldo 2017	
x € 1.000 (- = nadeel)	
Begrotingssaldo 2017	-288
totaal begrotingsmutaties (nr. 1-2017 t.e.m. nr. 10-2017)	-1.406
consequenties 2017 a.g.v. de mei circulaire 2017	92
totaal van de mutaties a.g.v. berap 2017	-400
Begrotingssaldo na berap 2017	-2.002

In hoofdstuk 4 worden zowel de reguliere begrotingsmutaties als de berap-mutaties in detail toegelicht.

Een aantal van de in deze bestuursrapportage opgenomen mutaties heeft meerjarige consequenties zoals uit de onderstaande tabel blijkt.

Meerjarig effect van de berap mutaties	2018	2019 ev.
(bedragen x k€, - = nadeel)		
Totaal	-51	-47

Ontwikkeling van de reserves

In de onderstaande tabel wordt de stand van de reserves weergegeven.

De algemene reserve blijft nog steeds ruimschoots boven de norm van het benodigd weerstandsvermogen dat bij de jaarrekening 2016 is bepaald op k€ 1.830.

Omschrijving (bedragen x k€; mutaties: + = storting, - = onttrekking)	Stand per 01-01- 2017	mutaties begroting 2017	verdeling resultaat jaarrekening 2016	mutaties raadsbesluiten		gevolgen berap	Stand per 31-12- 2017
				storting	onttrekking		
Totaal Algemene Reserve	5.389	-355	-395	92	-1.535	-197	3.000
Totaal Bestemmingsreserves	4.108	67	395	7.374	-7.246	-203	4.495
Totaal reserves	9.498	-288	0	7.467	-8.780	-400	7.498

NB. zolang de bestemde reserve GRP negatief is, wordt deze toegevoegd aan de Algemene reserve.

Toelichting:	
> kolom mutaties begroting 2017	k€ -288 is het primair begrote resultaat 2017
> kolom verdeling resultaat jaarrekening	totaal van de verdeling is 0
> kolom mutaties raadsbesluiten	gevolg van eerder genomen besluiten en de overhevelingen
> kolom gevolgen berap	totaal begrotingsmutaties berap 2017

Voortgang realisatie investeringen

In de onderstaande tabel wordt de stand van zaken van de investeringskredieten weergegeven.

De mutaties in deze bestuursrapportage leiden tot een stijging van het benodigde investeringskrediet met k€ 294.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Totaal krediet 2016	mutaties begroting 2017	mutaties raadsbesluiten 2017	Wijziging agv. berap 2017	Totaal krediet 2017
Totaal	9.228	2.796	189	294	12.507

in paragraaf 4.4 Investeringskredieten worden de details weergegeven.

2. Verantwoording programma's

2.1. Burger en bestuur

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Burger en bestuur		
1	Optimaliseren dienstverlening aan het loket	
2	Optimaliseren digitale dienstverlening	
3	Band tussen burgers en bestuurders versterken	
4	i-burgerzaken inrichten	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

Er is weer een vitaliteitscoördinator aangesteld.

Inmiddels is gerealiseerd dat de burger vanaf elk digitaal apparaat melding kan maken van een voorgenomen huwelijk.

De doelstellingen waarvan de voortgang in de realisatie niet op schema zijn worden hieronder toegelicht:

Doelstelling 1	Optimaliseren dienstverlening 'aan het loket'				
Maatregel 1.1	Inrichting Gemeentelijk Contact Centrum (GCC): de organisatie toerusten				
Prestatie Indicator	Medewerkers en werkzaamheden voorbereiden				
	2016	2017	2018	2019	2020
		Dienstverlening GCC optimaliseren			
		Medewerkers trainen om GCC-diensten te verlenen			
		Functioneren GCC afstemmen met vakafdelingen			
Rapportage	verklaring: In het kader van de voorbereiding op de herindeling BMW zijn de ontwikkelingen om een volledig Gemeentelijk Contact Centrum in te richten aangepast. De verdere ontwikkeling wordt in breder perspectief opgepakt samen met de andere gemeenten. Op basis van de te ontwikkelen visie wordt een dienstverleningsconcept ontwikkeld voor de nieuwe gemeente.				
	maatregel: geen				
	financiële consequentie: n.v.t.				

2.2. Veiligheid

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen op schema ligt.

Voortgang realisatie doelstellingen Veiligheid		
1	Het leveren van goede brandweezorg	
2	Opkomsttijd brandweer zo laag mogelijk	
3	Een sociaal veilige leefomgeving	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

Doelstelling 3:

- het werkproces van registratie van huisverboden is gedigitaliseerd via de internetapplicatie Huisverbod online. Hierdoor kan de hulpverlening sneller worden gestart.
- door het goed in beeld hebben van hinderlijke jeugdgroepen kunnen deze hulpverlening krijgen waardoor de jeugdoverlast afneemt in onze gemeente.

2.3. Verkeer en vervoer

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Verkeer en vervoer		
1	Zorgen voor een goede bereikbaarheid	
2	Een veilig en functioneel onderhouden wegennet	
3	Bevorderen veiligheid door goede openbare verlichting	
4	Terugdringen energiegebruik openbare verlichting	
5	Veilig en functioneel onderhouden civiele kunstwerken	
6	Onderhoud en beheer obv. groenbeheerplan	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

Doelstelling 3, maatregel 2:

T.b.v. het beheer van het areaal zijn alle lichtmasten geïnspecteerd door een gespecialiseerd bedrijf. Het bestand is nu optimaal om nieuw beleid op te baseren en voor het opstellen van het meerjaren uitvoeringsplan 2018-2022.

De doelstellingen waarvan de voortgang in de realisatie niet op schema zijn worden hieronder toelicht:

Doelstelling 1	Zorgen voor een goede bereikbaarheid van de gemeente, met behoud van leefbaarheid en verkeersveiligheid				
Maatregel	1. Participeren in het project N361Veilig (Provincie Groningen); 2. Voorbereiden/uitvoering van maatregelen op diverse kruispunten in het tracé Mensingeweer-Menneweer; 3. Voorbereiden plan van aanpak Breed verkeer Ulrum-Leens-Wehe-den Hoorn; 4. Uitvoeren van het herijkt GVVP/meerjaren uitvoeringsplan GVVP; 5. Onderhoud van bebording; 6. Opstellen uitvoeringsplan bebording 2018-2022; 7. Verkeersvoorlichting geven aan mensen in verschillende leeftijdsgroepen o.a. via samenwerking met provincie en VVN/VVN de Marne; Project Veilig door de De Marne; 8. Herinrichting H. Doornbosweg Zoutkamp. 9. Aanleg trottoir Zuurdijk. 10. Vervangen ANWB wegwijzer paddestoelen; 11. Ondersteuning aanbesteding publiek vervoer; 12. Beleid opstellen plattelands mobiliteit.				
Indicator	1. Percentage ziekenhuisopnames na verkeersongeval met een motorvoertuig 2. Percentage overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (bron: veiligheidNL)				
	2016	2017	2018	2019	2020
1. Ziekenhuis-opname na verkeers-ongeval met een motorvoertuig	4%	4%	4%	4%	4%
2. Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	3%	3%	3%	3%	3%
Rapportage	verklaring: 3. In verband met personeels-tekort/ziekte is dit project vertraagd. 8. Ontwerp architect moest aangepast worden ivm verkeersveiligheid en parkeerbehoefte. 9. In verband met onvoldoende draagvlak is dit project vertraagd.				
	maatregel: 3. In de kadernota 2018-2021 is er een verzoek gedaan om meer capaciteit. 8. Ontwerp wordt aangepast. 9. In overleg met Dorpsbelangen en betrokkenen wordt dit project geëvalueerd.				
	financiële consequentie: 3. zie kadernota 8. Investering begroting 2017 was k€ 35 nu raming k€ 120. Tekort k€ 85. (zie paragraaf 4.4 investeringen) 9. nvt				

Doelstelling 5	Zorgen dat civiele kunstwerken (bruggen, beschoeiingen, kademuren en steigers) in ieder geval veilig en functioneel onderhouden zijn				
Maatregel	1. Uitvoering beleidsplan Civiele kunstwerken; 2. Opstellen meerjaren uitvoeringsplan 2018-2022. 3. Vervangen 5,6 km Beschoeiing langs oever, kanalen en vaarten. 4. Vervangen voegwerk van muren langs wegen in de dorpskom van Zoutkamp				
Prestatie indicator	Het beleid en beheer van de openbare ruimte is actueel.				
	2016	2017	2018	2019	2020
	Uitvoeren	Uitvoeren	Uitvoeren	Uitvoeren	Uitvoeren
Rapportage	verklaring: 2. Door ziekte is achterstand ontstaan in de werkzaamheden. 3. In 2017 wordt gestart met het voorbereiden van de werkzaamheden. Uitvoering van 2018-2022.				
	maatregel: 2. Extra inhuur 3. nvt				
	financiële consequentie: 2. Overschrijding kosten voor inhuur met € 25. Wordt gedekt uit het krediet. 3. nvt				

Toelichting maatregel

Om de twee jaar brengen we de kwaliteit van civiele kunstwerken in kaart, uitgedrukt in verschillende categorieën (van 'zeer slecht' tot 'zeer goed').

2.4. Economische zaken, landbouw en visserij, recreatie en toerisme

In onderstaand overzicht wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Economische zaken, landbouw en visserij, recreatie en toerisme		
1	Netwerk tussen gemeente en bedrijven en bedrijven onderling verstevigen	
2	Bedrijven faciliteren en stimuleren producten te ontwikkelen en promoten	
3	Impuls geven verdere ontwikkeling toerisme in Lauwersmeergebied	
4	Impuls geven ontwikkeling en verduurzaming visserijsector	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

Doelstelling 3:

- Op 1 juli 2017 is de opening geweest van de Kunstroute Kerstvloed.

Doelstelling 4:

- Er is overeenstemming om samen met de provincie en gemeenten te komen tot een gezamenlijke Waddenvisie.
- Er is een belangrijke stap gezet in het baggeren van het Westgat. Minister Melanie Schultz van Haagen is in februari 2017 akkoord gegaan met het voorstel van de provincie Groningen en de gemeente De Marne, nadat wij hebben aangegeven garant te staan voor de baggerkosten.

De doelstelling waarvan de voortgang in de realisatie niet op schema is wordt hieronder toegelicht:

Doelstelling 4	Impuls geven aan de verdere ontwikkeling en verduurzaming van de visserijsector					
Maatregel	1.					
Prestatie Indicator	De gemeente De Marne heeft voor de aanstelling van de contactpersoon visserij in de komende jaren k€ 20 per jaar gereserveerd in haar begroting. Door de provincie wordt nog gezocht naar aanvullende financiering.					
	2016	2017	2018	2019	2020	
		Uitvoeren				
Rapportage	verklaring: Vanuit de Vereniging van Waddenzeehavens is het voorstel overgenomen om intensiever te participeren in het traject van de Structuurvisie Waddenzee. Voor de jaren 2017 en 2018 vergt dit extra capaciteit van de vereniging. De kosten bedragen € 2.500,- excl. BTW per jaar per gemeente.					
	maatregel: Ook via de Vereniging van Waddenzeehavens input leveren voor de Structuurvisie Waddenzee. Hiervoor een gemeentelijke bijdrage beschikbaar stellen.					
	financiële consequentie: voor de jaren 2017 en 2018 wordt een extra bijdrage gevraagd van € 2.500,- per jaar.					

2.5. Onderwijshuisvesting en Educatie

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Onderwijshuisvesting en educatie		
1	Schoolgebouwen, peuterspeelzalen en kinderopvang zijn van goede kwaliteit	
2	Aanspraak kunnen maken op leerlingenvervoer	
3	Stimuleren ontwikkeling integrale kindcentra	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

Voor het Kindcentrum Eenrum liggen de plannen op schema. De planning is dat er na de zomervakantie verbouwd gaat worden. Om de samenwerking tussen het Kindcentrum Eenrum en het Centrum voor jeugd en gezin te bevorderen, heeft de gemeente een budget beschikbaar gesteld voor een extra ruimte in het nieuwe gebouw.

2.6. Sport, kunst en cultuur

2.6.1. Sport

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Sport		
1	Inwoners stimuleren te gaan bewegen en sporten en een gezonde leefstijl promoten	
2	Versterken relatie tussen beleidsterreinen jeugd, gezondheid en Wmo	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

- In 2017 wordt uitvoering gegeven aan extra vakonderwijs op de basisscholen gedurende 2 schooljaren;
- er wordt een begin gemaakt met het opstarten van Sportdorp Leens;
- rond de wielerronde van Kloosterburen is weer een fietsclinic gehouden en worden op diverse locaties naschoolse activiteiten opgezet.

Verder wordt uitvoering gegeven aan het Jaarplan 2017 zoals aan de raad is gepresenteerd.

2.6.2. Kunst en Cultuur

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Kunst en cultuur		
1	Versterken culturele karakter en bevorderen sociaal-cultureel aanbod	
2	Een goede bibliotheekvoorziening bieden	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

- Binnen het programma kunst en cultuur zijn, net als in voorgaande jaren, subsidies verstrekt. De herijking van het subsidiebeleid heeft plaatsgevonden. In de komende periode wordt dit vertaald naar de uitvoering.

- Met ingang van 1 januari 2017 is het Subsidie-team gestart met als doel een integrale beoordeling vanuit de verschillende beleidsterreinen. De beleidsterreinen zijn: Kunst/Cultuur/Wonen/Recreatie/Toerisme/Gebiedsontwikkeling/Vitaliteit. Tevens gaan we met inwoners en instellingen in gesprek om te onderzoeken op welke wijze wij als gemeente kunnen faciliteren. Deze werkwijze wordt zowel intern als door de aanvragers/initiatiefnemers als zeer prettig ervaren.

2.7. Sociaal Domein

Voor een inhoudelijke toelichting op de resultaten wordt verwezen naar de monitor sociaal domein die de raad ieder kwartaal krijgt toegestuurd.

2.8. Milieu

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Milieu		
1	Verbeteren en inspelen op toekomstige ontwikkeling waterketen	
2	Kwalitatief goede begraafplaatsen aanbieden	
3	Optimaliseren afvalinzameling, -preventie en -hergebruik	
4	Het klimaatbeleidsplan uitvoeren	

De doelstelling waarvan de voortgang in de realisatie niet op schema is wordt hieronder toegelicht:

Doelstelling 4	Het Klimaatbeleidsplan uitvoeren				
Maatregel	1. Uitvoeren van de Energievisie Leens => energiebesparend maatregelen voor het gemeentehuis en het zwembad uitvoeren; 2. Kansen op gebied van klimaatbeleid en duurzaamheid zoveel als mogelijk integraal meenemen bij alle nieuwe ontwikkelingen.				
Prestatie Indicator	Plannen en maatregelen uitvoeren.				
	2016	2017	2018	2019	2020
		Energiebesparende maatregelen gemeentehuis en zwembad treffen			
Rapportage	verklaring: 1. De voortgang verloopt stroef. Er worden nog diverse opties bekeken. Een randvoorwaarde is de praktische haalbaarheid in relatie tot de kosten. Eind juli 2017 zijn alle opties doorgerekend en kan worden geadviseerd.				
	maatregel: 2. herijken van maatregelen op beschikbaar budget.				
	financiële consequentie: n.v.t.				

Toelichting maatregel*Energievisie Leens:*

Er is onderzoek gedaan naar energiebesparende en duurzame maatregelen voor het gemeentehuis, het zwembad en de sporthal in Leens. Deze maatregelen staan in de Energievisie Leens. Op basis van die visie werd eind 2016 een definitief besluit genomen over de realisatie van de houtgestookte cv-ketel, die bedoeld is voor het gemeentehuis/GKC en het zwembad. Bij een positief besluit staat uitvoering hiervan gepland in 2017 en verder.

De Marne Duurzaam verlicht:

De toelichting op deze maatregel staat in programma Verkeer en vervoer, doelstelling 4.

2.9. Leefomgeving

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Leefomgeving		
1	Uitvoeren van de structuurvisie	
2	Uitvoeren van het Woon- en Leefbaarheidsplan	
3	Uitvoeren van gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling	
4	Goede belangenbehartiging burgers tav. gaswinningsproblematiek	
5	Adequaat uitvoeren wettelijke taak ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening en handhaving	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

- In regioverband is het Woon- en Leefbaarheidsplan geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraden. Het bijbehorende convenant is door alle partijen op 6 juli ondertekend.
- Op 30 mei is de afsluiting van een bijzonder experiment Ulrum 2034 gemarkeerd middels een symposium.
- Proloog - De mountainbikeroute, ooit begonnen als burgerinitiatief, is gereed. De werkzaamheden aan de N361 zijn nagenoeg opgeleverd en er is een start gemaakt met de inrichting van de sluispleinen.

2.10. Algemene middelen en ondersteuning

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Algemene middelen en ondersteuning		
1	Invoering wet op de Vennootschapsbelasting (wet Vpb)	
2	Invoering nieuwe regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	
3	De jaarrekening geeft een getrouw beeld, baten en lasten zijn rechtmatig	

Welke belangrijke resultaten kunnen we melden?

- De te betalen vennootschapsbelasting is bepaald;
- de consequenties van de nieuwe regelgeving BBV zijn verwerkt in de administratie en in de Planning en Control documenten;
- en er is een nieuwe accountant geselecteerd (De Vallei).

3. Bedrijfsvoering

In onderstaande tabel wordt de voortgang in de realisatie van de begrotingsdoelstellingen omtrent de bedrijfsvoering weergegeven.

Voortgang realisatie doelstellingen Bedrijfsvoering		
1	We gaan de organisatie verder ontwikkelen.	
2	Een gemeentelijke overheid die effectiever en efficiënter werkt en raad, college en samenleving de benodigde informatie geeft over de te behalen doelen en realisatie daarvan.	
3	We gaan het proces van opstellen van management- en bestuursrapportages verbeteren.	
4	Wij werken in onze organisatie doelmatig en doeltreffend.	
5	De accountant geeft een goedkeurende verklaring op het gebied van rechtmatigheid en getrouwheid.	

De doelstelling waarvan de voortgang in de realisatie niet op schema is wordt hieronder toegelicht:

Doelstelling 2	Een gemeentelijke overheid die effectiever en efficiënter werkt en raad, college en samenleving de benodigde informatie geeft over de te behalen doelen en realisatie daarvan				
Maatregel	De Planning & Control gaan we verder ontwikkelen				
Prestatie Indicator	- Uitvoeren nota Planning & Control - Nieuwe budgetstructuur met ingang van 1-1-2017 van kracht				
	2016	2017	2018	2019	2020
	Vastgestelde nota P&C	Uitvoeren nota P&C			
Rapportage	verklaring: de Nota Planning & Control en de nieuwe budgetstructuur zijn nog niet vastgesteld omdat de verantwoordingsstructuur en het contextgericht werken hierin nog onvoldoende tot uitdrukking komen.				
	maatregel: Eind 2017 zal hieraan gevolg worden gegeven door invoering van managementrapportages en herijking/actualisatie van de nota P&C.				
	financiële consequentie: n.v.t.				

Doelstelling 4	Wij werken in onze organisatie doelmatig en doeltreffend				
Maatregel	We doen systematisch onderzoek naar de mate van doelmatigheid en doeltreffendheid van onze organisatieonderdelen				
Prestatie Indicator	- De raad stelt twee onderwerpen vast die onderzocht worden op doelmatigheid en doeltreffendheid; - Uitvoeren van de onderzoeken.				
	2016	2017	2018	2019	2020
	Vaststellen onderwerpen	Uitvoeren onderzoeken	Implementeren aanbevelingen		
Rapportage	verklaring: De raad heeft voor 2017 geen onderwerpen benoemd die onderzocht				

	moesten gaan worden. De prestatie-indicatoren die zijn geformuleerd hebben betrekking op onderzoeken zoals genoemd in artikel 213a van de gemeentewet.
	maatregel: Geen
	financiële consequentie: Geen

Doelstelling 5	De accountant geeft een goedkeurende verklaring op het gebied van rechtmatigheid en getrouwheid				
Maatregel	Rechtmatigheidscontroles worden systematisch en tijdig uitgevoerd zoals vastgesteld in een jaarlijks geactualiseerd en goedgekeurd werkplan				
Prestatie Indicator	- Controleplan en normenkader is vastgesteld door de raad; - Uitvoeren van de controles.				
	2016	2017	2018	2019	2020
		Vastgesteld controleplan en normenkader			
Rapportage	De accountantscontrole over 2016 is op dit moment nog niet afgerond zodat nog niet kan worden aangegeven welke verklaring de accountant zal afgeven.				
	De verwachting is dat de controleverklaring van de accountant zal bestaan uit een oordeel met een beperking ten aanzien van de rechtmatigheid.				
	verklaring: De SVB heeft over een groot deel van 2016 een coulant beleid gevoerd ten aanzien van de toekenning van de persoonsgebonden budgetten WMO en Jeugd (PGB's).				
	maatregel: De SVB streeft in 2017 naar een aanzienlijke verbetering van de vermijdbare onrechtmatigheid. VNG, Zorgverzekeraars Nederland, het ministerie van VWS en de SVB spreken elkaar hier regelmatig over. (brief SVB dd. 5 juli 2017)				
	financiële consequentie: n.v.t.				

4. Financiële ontwikkelingen

4.1. Financiële mutaties 2017 (voorgestelde begrotingswijzigingen)

Ten opzichte van de begroting 2017 verwachten wij de onderstaande begrotingsmutaties. Tevens is hierbij aangegeven of de mutatie gevolgen heeft voor de Algemene of een bestemde reserve en of de mutatie structureel of incidenteel van aard is.

Bestuursrapportage 2017 x € 1.000 (- = nadeel)		2017	Gevolgen voor: Algemene reserve (AR) / Bestemde reserve (BR) / Voorziening (V)	Structureel / Incidenteel
Programma 1 Burger en Bestuur				
1	Compensatie extra kosten raad ivm. gemeentelijke herindeling	-1	AR	voor 2 jaar
2	Extra ontvangsten agv. afgifte rijbewijzen	25	AR	I
3	Extra ontvangsten agv. afgifte reisdocumenten	20	AR	I
4	Extra afdracht agv. meer ontvangsten rijbewijzen/reisdoc.	-27	AR	I
5	VGG - project ORT	-3	AR	I
	Totaal mutaties prgr. 1 Burger en Bestuur	14		
Programma 2 Veiligheid				
6	Veiligheidsregio Groningen (VRG)	-45	AR	I
	Totaal mutaties prgr. 2 Veiligheid	-45		
Programma 3 Verkeer en vervoer				
7	Beheer en onderhoud wegen	-5	AR	s
	Totaal mutaties prgr.3 Verkeer en vervoer	-5		
Programma 4 Ec. zaken, landb. en visserij, recreatie en toerisme				
8	Visserijbeleid - structuurvisie Waddenzee	-3	AR	voor 2 jaar
9	Extra stroompunten weekmarkt Leens	-9	AR	I
10	Lagere opbrengst forensenbelasting	-9	AR	I
	Totaal mut. prgr.4 Ec. zaken, landb. en visserij, recr. en toerisme	-21		
Programma 5 Onderwijshuisvesting en educatie				
11	Onderwijsachterstand - verhoging specifieke uitkering	39	n.v.t.	voor 2 jaar
	Onderwijsachterstand - uitgaven ivm. verhoging spec. uitkering	-39	n.v.t.	voor 2 jaar
12	Lagere kapitaallasten bouw GKC Leens	35	AR	I
Programma 8 Milieu				
13	Vuilverwerkingsbedrijf	22	VZ	I
		-22		
14	Waterketen Groningen: meten en monitoren	-23	BR	I k€ -14, S k€ -9
15	Meer ontvangen begraafrechten	20	AR	I
	mutaties prgr. 8 Milieu	-3		
Programma 9 Leefomgeving				
16	Archivering ruimtelijke plannen	-9	AR	I k€ -7, S k€ -2
17	Gaswinning en aardbevingsproblematiek	-40	AR	I
18	Actualisatie bestemmingsplannen	-50	AR	I
	Totaal mutaties prgr. 9 Leefomgeving	-99		
Algemene middelen en ondersteuning				
19	Verhuur opbrengst gemeentelijke panden	28	AR	I k€ 22, S k€ 6
20	Overdracht brandweerkazernes - compensatie	549	AR	I
	Overdracht brandweerkazernes - afschrijving	-549	AR	I
21	Compensatie exploitatie kosten brandweerkazernes	18	AR	I
22	Beheer en onderhoud gemeentehuis	-9	AR	S
23	Herijking pensioenpremie en meerkosten cao	-100	AR	I
24	Uitvoering wet WOZ	-23	AR	I k€ -20, S k€ -3
25	Meer opbrengst OZB	38	AR	I
26	Aanvullen budget systeem i-burgerzaken	-25	AR	S
27	Aanvulling budget organisatie ontwikkeling	-153	BR	I
28	Budget Midterm - t.b.v. inhuur	-50	BR	I
	Totaal mutaties algemene middelen en ondersteuning	-276		
Totaal		-400		

4.2. Toelichting financiële mutaties

1 Compensatie extra lasten in verband met gemeentelijke herindeling

Vanwege de gemeentelijke herindeling maken de 5 fracties meer kosten dan andere jaren. Ter dekking van deze extra kosten wordt voor 2017 en 2018 elk jaar € 1.250 beschikbaar gesteld (per jaar: 5 x € 250)

2 Afgifte rijbewijzen

Door een toename in het aantal afgegeven rijbewijzen is nu al k€ 27 ontvangen. De begrote ontvangst voor de afgifte van rijbewijzen is voor het hele jaar k€ 25.

3 Afgifte reisdocumenten

De ontvangsten als gevolg van afgegeven reisdocumenten zijn hoger dan begroot.

4 Afdracht in verband met meer ontvangsten rijbewijzen en reisdocumenten

Doordat er meer ontvangsten zijn in verband met uitgereikte rijbewijzen en reisdocumenten moet er ook meer worden afgedragen aan het Rijk.

5 Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG) – project Opgaven, Rollen en Taken fase II

Het project Opgaven, Rollen en Taken is de volgende fase ingegaan. In deze fase worden concrete afspraken gemaakt over overdracht van taken en het herijken van de rollen tussen gemeenten en provincie. De bijdrage van elke gemeenten hieraan bedraagt k€ 3.

6 Bijdrage Veiligheidsregio Groningen (VRG)

Het effect van de herijking en de aanvullende demping bedraagt k€ 25.

In verband met de actualisatie van de begroting 2017 van de VRG is aanvullend k€ 20 nodig.

Het meerjarig effect is opgenomen in de Kadernota 2018.

7 Beheer en Onderhoud wegen

Door ongevallen met schade aan materieel kan de burger de gemeente als eigenaar van de openbare ruimte hiervoor verantwoordelijk stellen. Het budget voor deze schade-uitkeringen blijkt te laag, een structurele ophoging met k€ 5 is noodzakelijk.

8 Visserij beleid – structuurvisie Waddenzee

Met een visserijhaven in de gemeente De Marne zijn we aangesloten bij de vereniging van Waddenzeehavengemeenten. Hierdoor kunnen we gezamenlijk optrekken met de andere Waddenzeehavengemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Harlingen, Eemsmond en Delfzijl. Het Ministerie van Economische Zaken is bezig met het opzetten van een structuurvisie Waddenzee. Als Waddenzeehavengemeenten is besloten om hier actief in mee te denken. Voor de jaren 2017 en 2018 vergt dit extra capaciteit van de vereniging. De kosten bedragen k€ 2,5 per jaar (2017 en 2018) per gemeente.

9 Extra stroompunten i.v.m. het verplaatsen weekmarkt Ulrum

Als gevolg van een teruglopend bezoekersaantallen wordt de wekelijkse markt van Ulrum verplaatst naar Leens. Hiervoor is het nodig stroomvoorzieningen aan te leggen. De kosten hiervan bedragen k€ 9.

10 Minder opbrengst forensenbelasting

Er is minder forensenbelasting opgelegd dan begroot.

11 Onderwijsachterstand budget (OAB)

Met ingang van 2017 is de specifieke uitkering Onderwijsachterstanden (voor twee jaar) verhoogd van k€ 13 naar k€ 52.

Dit budget heeft als doel het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie.

12 Lagere kapitaallasten in 2017 investering GKC Leens

Zoals uit het kredietoverzicht in paragraaf 4.4 blijkt is het krediet voor de bouw van het GKC Leens eerder al in zijn geheel toegekend. De daadwerkelijke investering zal gedeeltelijk in het laatste kwartaal van dit jaar plaats vinden.

13 Vuilverwerkingsbedrijf

De bestemming van het rekeningresultaat 2016 van het Vuilverwerkingsbedrijf leidt tot een teruggave ter grootte k€ 8. Daarnaast wordt in de voorjaarsnota 2017 van het Vuilverwerkingsbedrijf de bijdrage van de gemeente verlaagd ter grootte van k€ 14. Het totaal wordt toegevoegd aan de voorziening Vuilverwerking.

14 Waterketen Groningen en Noord Drenthe: business case gezamenlijk meten en monitoren

De aan de hier bovengenoemde samenwerking deelnemende organisaties willen een aparte organisatie oprichten voor het meten en monitoren. Uit de business case meten en monitoren (M&M) blijkt dat de eenmalige toetredingsbijdrage hiervoor k€14 bedraagt en de vaste jaarlijkse bijdrage k€9.

Het benodigd budget wordt beschikbaar gesteld uit de bestemde reserve GRP.

15 Ontvangsten begraafrechten

Er worden meer begraafrechten ontvangen dan begroot.

16 Archivering ruimtelijke plannen

Voor het archiveren van digitale bestemmingsplannen is met de BMW gemeenten afgesproken de software module Dezta Archiveren aan te schaffen.

De implementatiekosten in 2017 bedragen k€ 7, de jaarlijkse servicekosten zijn k€ 2.

17 Gaswinning en aardbevingsproblematiek

Voor de periode 2016 tot en met 2020 is jaarlijks een bedrag van 4 miljoen euro beschikbaar voor de kosten van decentrale overheden in verband met hun aandeel in de versterkingsopgave. Er is vorig jaar een verdeelsleutel overeengekomen op basis van een vast bedrag per entiteit en een bijdrage naar rato van het aandeel in de versterkingsopgave. Op basis hiervan ontving de gemeente in 2016 een vergoeding van k€ 135. (lumpsum financiering)

Door de start van diverse versterkingsprogramma's in 2017 is de totale hoeveelheid werk binnen de decentrale overheden fors toegenomen met als gevolg voor onze gemeente dat het lumpsum budget daalt met k€ 40. Het lumpsum budget aanvullen is noodzakelijk met een budget ter grootte van k€ 40.

18 Actualisatie bestemmingsplannen

De provincie verplicht de Groninger gemeenten te voorkomen dat karakteristieke panden zomaar, zonder vergunning, gesloopt kunnen worden. Begin 2017 heeft de provincie deze verplichting verder aangescherpt en nog eens onder de aandacht gebracht. Naar aanleiding daarvan is gebleken dat de lijst van karakteristieke panden in De Marne inmiddels verouderd is. Na overleg met Bedum, Winsum en Eemsmond gaan we alle karakteristieke panden in De Marne opnieuw inventariseren en beschermen in een nieuw bestemmingsplan. De herindelingsgemeente Het Hogeland zal daarmee een actuele regeling hebben die voldoet aan de regels van de provincie. BùgelHajema heeft in

samenwerking met Libau een offerte uitgebracht voor de inventarisatie en planologische bescherming van alle karakteristieke panden in De Marne. In totaal is er een bedrag van k€ 50 mee gemoeid.

19 Extra verhuur opbrengst gemeentelijke panden

Door diverse oorzaken zijn er extra inkomsten ontvangen ter grootte van k€ 28:

- k€ 7,5 uit de verhuur van de voormalige school Akkerwinde Ulrum. Betreft incidentele verhuur in het kader van leegstand.
- k€ 15 uit de verhuur van kinderdagverblijf Eenrum. Geraamde inkomsten waren vanaf 2017 uit de begroting gehaald in de verwachting dat het GKC Eenrum in bedrijf zou zijn. Op dat moment zou dit pand over zijn en de huurovereenkomst komen te vervallen. Dat is nog niet het geval. Inkomsten uit verhuur zijn daarmee een incidentele meevaller voor de begroting.
- k€ 5,5 structurele extra inkomsten uit diverse lopende contracten.

20 Overdracht brandweerkazernes

De overdracht van de brandweerkazernes Wehe-den Hoorn en Zoutkamp heeft in april 2017 (de planning was 2016) plaats gevonden tegen de boekwaarde.

21 Compensatie exploitatie kosten brandweerkazernes

Er vindt nog een afrekening plaats met de Veiligheidsregio waarbij alle gemaakte exploitatiekosten in verband de brandweerkazernes worden vergoed.

22 Beheer en onderhoud gemeentehuis

In verband met het beheer en onderhoud van het gemeentehuis zijn extra kosten gemaakt (k€ 9). Dit komt door kosten voor herstel van het dak vanwege stormschade, het opstellen van een legionella beheersplan, aanpassing sleutelplan i.v.m. beveiligingsvoorschriften werkkamers ICT en aanpassing verlichting in de werkruimten i.v.m. een interne verhuizing.

23 Stijging pensioenpremies en stijging personele lasten agv. de nieuwe CAO

De personele kosten stijgen door een stijging van de pensioenpremies en door verhoging van de WAO premie. Daarnaast zijn de personele lasten gestegen als gevolg van de onlangs afgesloten CAO.

24 Uitvoering wet WOZ

Begin 2017 is de gemeente De Marne aangesloten op de LV-WOZ. De eisen waaraan het gemeentelijk bestand moet voldoen om aangesloten te worden en aangesloten te blijven, zijn veelomvattend. In 2017 zullen daarom aanvullende werkzaamheden moeten plaatsvinden. De kosten voor deze werkzaamheden bedragen incidenteel k€ 20.

Daarnaast leidt prijsstijging van gegevensverstrekking aan burgers via Multichannel tot een structurele verhoging van de kosten met k€ 3.

25 Meeropbrengst OZB

In de begroting 2017 wordt de totaal opbrengst van de onroerendezaakbelastingen op 2,696 mln euro begroot. Het is van te voren moeilijk in te schatten wat de invloed van afgegeven bouwvergunningen is op de totale opbrengst reden waarom dit niet is begroot.

Er is op dit moment een meeropbrengst van ongeveer k€ 45, hier moeten de verminderingen van bezwaren nog af. Hoeveel deze verminderingen zijn, is pas aan het einde van het jaar bekend.

Vooruitlopend daarop wordt hier van k€ 7 uitgegaan, waardoor per saldo k€ 38 meer wordt ontvangen.

26 Aanvullen budget systeem PUZA

De invoering van i-Burgerzaken leidt tot een structurele lastenverhoging van k€ 25 per gemeente. Deze verhoging is al in 2015 ingegaan maar is de afgelopen 2 jaar incidenteel gedekt

Budgetten ten behoeve van kosten gemeentelijke herindeling

Ten behoeve van de vorming van de nieuwe gemeente Het Hogeland worden frictiekosten gemaakt. Er is een gezamenlijke herindelingsbegroting voor de geraamde frictiekosten opgesteld waarbij de toegekende vergoeding in 2018 de budgettaire ruimte is.

De totale frictievergoeding vanuit het Gemeentefonds wordt in de "Begroting herindelingskosten BMW 2017/2018" verdeeld in een gemeentelijk deel en een gezamenlijk te beheren deel.

Iedere gemeente krijgt voor de jaren 2017 en 2018 (conform de begroting herindelingskosten) een budget beschikbaar voor gemeentelijke frictiekosten.

De volgende kosten moeten worden betaald uit dit gemeentelijk frictiekosten budget:

- de hogere kosten van inhuur tegenover vrijvallende salariskosten bij zowel vertrekkend personeel als in geval van personeel dat ingezet wordt ter voorbereiding van de herindeling;
- de kosten van vervanging van de ten behoeve van de herindeling ingezette uren waarbij dus geen sprake is van wegvallende salariskosten;
- overige kosten, zoals extra opleidingskosten en kosten van loopbaanbegeleiding ed..

Hoewel de omvang van dit gemeentelijk frictiebudget 2018 nog niet bekend is, is al wel duidelijk dat dit budget tesamen met het restant van het overgehevelde frictiebudget 2016 niet voldoende is. Voorgesteld wordt daarom een 2-tal bestemde reserves hiervoor aan te spreken.

Bedragen x k€				
Budget tbv. kosten gemeentelijke herindeling	2016	2017	2018	totaal
Frictiebudget 2016 (<i>begr.wijz. 8-2016</i>)	63			63
Bestemde reserves (<i>mut. nr. 27 en 28 berap 2017</i>)				
vrijval BR frictie kosten		153		153
vrijval BR midterm - inhuur		50		50
Overige budgetten:				
budget organisatie ontwikkeling		37	10	47
Totaal beschikbaar budget	63	240	10	313

27 Vrijval bestemde reserve frictie kosten

In 2014/2015 is een bestemmingsreserve van k€ 153 vastgesteld voor organisatie-ontwikkeling. Deze bestemmingsreserve kan nu worden ingezet voor met name:

Organisatieontwikkeling

Vanuit de besturingsvisie 2014 is ingezet op de ontwikkeling van context-gedreven werkende teams. Ten behoeve van het inrichten van (een) pilot(s) met alternatieve sturingsopties zowel passend bij de visie 2014, als die gericht op de herindeling waarin zelforganisatie, het wendbaar organiseren en een lerende organisatie anticiperend op samenwerkingsvorming centraal staan.

Inzetten van Talentenscan en aanvullende opleidingen

Ter voorbereiding van de medewerkers op de herindeling wordt door de vier gemeenten en Ability een talentenscan ingezet. Met de Talentenscan krijgt de medewerker inzicht in zijn kwaliteiten, in zijn sterke kanten en in de dingen die hij leuk en minder leuk vindt. Met de (nieuw) verkregen inzichten uit de Talentenscan wordt het gemakkelijker voor de medewerker een loopbaankeuze te

maken, een richting te kiezen of dat hij zich (nog) verder wil ontwikkelen door het volgen van een opleiding, cursus of training.

Inhuur

Ten behoeve van het vervangen van voor de herindeling ingezette uren waarbij geen sprake is van wegvallende salariskosten.

28   Vrijval bestemde reserve Mid term inhuur

Tot 01-01-19 is er veel werk te verzetten voor de herindeling terwijl “de winkel ook gewoon open blijft”. Dit vraagt extra menskracht. Daarnaast worden vacatures niet meer structureel ingevuld. Ook daarvoor wordt ingehuurd. De kosten voor inhuur zijn altijd hoger dan die voor een vaste medewerker. Vanuit de midterm is hiervoor k€ 50 gereserveerd.

4.3. Ontwikkeling begrotingssaldo en reserves

Ontwikkeling begrotingssaldo

De mutaties die voortkomen uit deze bestuursrapportage geeft per saldo een extra last van k€ 400.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingssaldo weergegeven. Hierin zijn tevens opgenomen de mutaties die voortvloeien uit de budgetoverhevelingen en de eerder door de raad vastgestelde begrotingsmutaties.

Bestuursrapportage 2017 (x € 1.000; - = nadeel)	2017
Saldo volgens begroting 2017	-288
begrotingsmutaties o.b.v. raadsbesluiten:	
1-2017 privacy functionaris	-12
2-2017 vorming bestemde reserve Mid term	960
3-2017 vitaliteitscoördinatie	-103
4-2017 informatie beveiliging	-41
5-2017 overheveling	-816
6-2017 IKC Eenrum	-66
7-2017 I&A BMW	-36
8-2017 werken aan de dorpen	-1.271
9-2017 revisie vorming bestemde reserve Mid term	n.v.t.
10-2017 bewegingsonderwijs	-21
gevolgen voor 2017 a.g.v. mei circulaire 2017	92
begrotingssaldo 1/7/2017	-1.602
totaal van de mutaties bestuursrapportage 2017	-400
Actueel begrotingssaldo	-2.002

Actueel programmabudget overzicht

Conform het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt de raad de begrotingsmutaties en tevens het nieuwe actuele saldo per programma vast.

De actuele saldo's van de programma's zien er als volgt uit:

Saldo's per programma (x € 1.000)	saldo 1/7/2017 **	mutaties berap 2017	actueel saldo
Programma 1 Burger en Bestuur	-1.034	14	-1.020
Programma 2 Veiligheid	-1.003	-45	-1.048
Programma 3 Verkeer en vervoer	-2.026	-5	-2.031
Programma 4 Ec. zaken, landb. en visserij, recreatie en toerisme	-612	-21	-632
Programma 5 Onderwijshuisvesting en educatie	-902	35	-867
Programma 6 Sport, kunst en cultuur	-1.011	0	-1.011
Programma 7 Sociaal domein	-10.395	0	-10.395
Programma 8 Milieu	546	-3	543
Programma 9 Leefomgeving	-1.807	-99	-1.906
Algemene middelen en ondersteuning	16.644	-276	16.368
Resultaat	-1.602	-400	-2.002

** saldo zonder reserve mutaties

Ontwikkeling van de reserves

Op basis van mutaties en de gevolgen van deze bestuursrapportage gaan de reserves zich ontwikkelen zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Omschrijving <i>(bedragen x k€; mutaties: + = storting, - = onttrekking)</i>	Stand per 01-01- 2017	mutaties begroting 2017	verdeling resultaat jaarrekening 2016	mutaties raadsbesluiten 2017		gevolgen berap	Stand per 31-12- 2017
				storting	onttrekking		
Algemene Reserve	3.578	-355					3.223
Algemene Reserve GRP (**)	-90		21			-23	-92
Resultaat jaarrekening 2016	1.901		-1.901				0
<i>resultaat t.g.v. de Alg. Res.</i>			669				669
<i>budgetoverhevelingen</i>			817		-817		0
Gevolgen eerder genomen raadsbesluiten 2017				92	-718		-626
Gevolgen Bestuursrapportage 2017						-174	-174
Totaal Algemene Reserve	5.389	-355	-395	92	-1.535	-197	3.001
3 - BR Trace Mensingew ZTKP	140						140
3 - BR dekkingsreserve Led verlichting				300			300
4 - BR Profilerings Wadden				50			50
5 - BR Peuterspeelzaalwerk	83						83
5 - BR Herbouw Jeugdsoos Wehe den Hoorn	157		-17				140
5 - BR Uitbreiding kindcentrum				76	-76		0
5 - BR IHP - gymlokaal Wehe den Hoorn	110		-40				70
6 - BR Speeltoestellen	16		4				20
6 - BR Tennisbaan Kloosterburen	14						14
6 - BR NASB sportcoach	9	-9					0
6 - BR Frictiekosten bibliotheek	36	-9					27
6 - BR Gymnastiek/sportdorp Leens				150	-21		129
7.1 - BR Participatie en reïntegratie	8		-11				-3
7.2 - BR extra inzet Vitaliteit				205	-103		102
7.2 - BR WMO huishoudelijke hulp	25						25
7.2 - BR WMO uitvoeringskosten	35						35
7.2 - BR Uitvoeringskosten 3 transities	17		43				60
7.2 - BR Beleid 3D	587		412				999
8 - BR Klimaatbeleid	65	-5					60
9 - BR Lauwersom	51						51
9 - BR Ontwikkeling L' oog	781	90					871
9 - BR Programma Krimp & Leefbaarheid	308		-19				289
9 - BR Werelderfgoedcentrum				1.000			1.000
9 - BR Uitvoering plannen dorpen				1.371	-1.371		0
9 - BR beheerskosten Waddenwandelen			1				1
9 - BR beheerskosten Woningbouw Leens			3				3
9 - BR beheerskosten PROloog Lauwersom			19				19
10 - BR Frictiekosten	153					-153	0
10 - BR Enexis middelen	1.513				-1.513		0
10 - BR Midterm				4.172	-4.162		10
10 - BR Toevoeging budget inhuur				50		-50	0
Totaal Bestemmingsreserves	4.108	67	395	7.374	-7.246	-203	4.495
Totaal reserves	9.499	-288	0	7.467	-8.780	-400	7.498

(**) zolang de bestemde reserve GRP negatief is, wordt deze toegevoegd aan de Algemene reserve.

4.4. Investerings in 2017

In de onderstaande tabel wordt de kredietomvang van de investeringen en de voortgang in de uitvoering weergegeven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Totaal krediet 2016	mutaties begroting 2017	mutaties raadsbesluiten 2017	Wijziging agv. berap 2017	Totaal krediet 2017	Voortgang	Toelichting
Verkeer en vervoer							
Renovatie Gording Zoutkamp	25				25		
Mattenesserlaan Eenrum	35				35		wordt in 2017 afgesloten
Zuurdijksterweg Zuurdijk	6				6		wordt in 2017 afgesloten
Churchillweg Zoutkamp	8				8		wordt in 2017 afgesloten
Electraweg Zoutkamp	9				9		wordt in 2017 afgesloten
Trekweg Ulrum taludafschuiving	1				1		wordt in 2017 afgesloten
Steiger en beschoeiing Zoutkamp	364				364		
Wehestertil		100			100		
Ontsluiting Klaarkampweg		50			50		
Herinrichting H. Doornbosweg Zoutkamp		35		85	120		
Trottoir Zuurdijk		45			45		
Beschoeiing - voorbereiding				211	211		
Onderwijshuisvesting en educatie							
IHP (2015-2018)	2.930	460			3.390		Toegekend in totaal € 5.507
Integraal Kindcentrum (IKC) Eenrum			112		112		Begrotingswijziging 6-2017
Sport							
Vloer sporthal Leens	2			-2	0		gereed
Renovatie kleedaccommodatie VVSV Ulrum	135				135		
Renovatie kleedkamers vv Zeester		180			180		
Milieu							
Gemeentelijk rioleringsplan	867	464			1.331		
Uitbreiding begraafplaats Kloosterburen		130			130		
Aanschaf begraafplaats administratie		15			15		
Algemene middelen - Bedrijfsvoering							
Zaakgericht werken	34				34		
Modernisering GBA	50				50		
Tractienota 2015 - 2019	23	143			166		
Energievisie Leens	182				182		
Aanschaf crediteuren module		25			25		
Alle BMW ict hard-software investeringen	-21	1.059	-600		438		Begrotingswijziging 7-2017
Specifieke Projecten							
Proloog Algemeen	42	90			132		
Nord Sea Fish	169				169		
Lauwersom	1.239				1.239		
Waddenkwartier	19				19		
Werelderfgoed centrum	7				7		
MKBA Westgat	3				3		
Strandweg e.o.	1.413				1.413		
Midterm			677		677		Begrotingswijzigingen 8-2017 en 9-2017 (revisie)
Programma Krimp en Leefbaarheid	1.686				1.686		
Totaal	9.228	2.796	189	294	12.507		

Toelichting

Herinrichting H. Doornbosweg Zoutkamp

In verband met de samenvoeging van de scholen in Zoutkamp zou er een herinrichting van de H. Doornbosweg plaatsvinden. Gekozen is om meer de nadruk te leggen op verkeersveiligheid. Voor de herinrichting van de weg is in 2016 k€ 35 krediet toegekend. Het project vergt ten aanzien de verkeersveiligheid en parkeerbehoefte een andere invulling dan gedacht. Besloten is daarom een volledige herinrichting uit te voeren.

De kosten van het aanpaste plan zullen naar verwachting k€ 85 hoger uitvallen. (zie paragraaf 2.3 Verkeer en vervoer – doelstelling 1)

Vorbereidingskrediet beschoeiing

In de begroting is voor de jaren 2018 tot en met 2022 per jaar k€ 825 gereserveerd voor het reconstrueren van technisch versleten beschoeiingen langs kanalen en vaarten.

In verband met de voorbereiding van deze activiteiten worden in 2017 kosten gemaakt (k€ 211). Deze voorbereidingskosten worden verdeeld over de bovengenoemde termijn, wat betekent dat het krediet voor die jaren wordt verlaagd met k€ 42.